

Täysistunto

Torstai 2.2.2023 klo 15.59—18.32

3. Valtioneuvoston selonteko pohjoismaisista rajaesteistä

Valtioneuvoston selonteko VNS 11/2022 vp

Valiokunnan mietintö UaVM 14/2022 vp

Ainoa käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Nyt päätetään ulkoasiainvaliokunnan mietinnön UaVM 14/2022 vp pohjalta kannanotosta selonteon johdosta.

Ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan Jussi Halla-ahon noin kymmenenminuuttisen esittelypuheenvuoron jälkeen keskustelu käydään etukäteen pyydettyjen puheenvuorojen osalta nopeatahtisena. Pohjoismaisen yhteistyön ja tasa-arvon ministerille Thomas Blomqvistille varataan mahdollisuus käyttää viiden minuutin puheenvuoro. Etukäteen varattujen puheenvuorojen pituus on enintään viisi minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittaa, että myös nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeen pidettävät puheenvuorot kestävät enintään sen saman viisi minuuttia. Lisäksi puhemiehenä voin halutessani myöntää harkitsemassani järjestyksessä vastauspuheenvuoroja. — Ja nyt ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Halla-aho, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.02 **Jussi Halla-aho ps** (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Arvoisa ministeri! Ulkoasiainvaliokunta sai 26. tammikuuta valmiiksi mietintönsä valtioneuvoston selonteosta koskien pohjoismaisia rajaesteitä. Mietintö on yksimielinen. Muut valiokunnat eivät käsitelleet selontekoa. Valtioneuvoston selonteko esitteli hallituskauden aikana tehtyä rajaestetyötä. Edellinen selonteko samasta asiasta annettiin yli kymmenen vuotta sitten, ja sen jälkeen rajaestetyö on kehittynyt merkittävästi.

Käsitellessään tätä selontekoa ulkoasiainvaliokunta keskittyi pitkälti rajaestetyön poliittiseen merkitykseen, rajaestetyön kehittymiseen sekä pohjoismaisen yhteistyön kehittymiseen ylipäättään. Valiokunnan yleisenä arviona oli, että selonteko esittelee rajaestetyön kokonaisuutta ansiokkaasti. Valiokunta piti myös selonteon mukanaan tuomaa huomiota rajaestetyölle tarpeellisena.

Arvoisa puhemies! Viime vuodet ovat korostaneet pohjoismaisen yhteistyön merkitystä. Koronapandemia teki rajaesteyhteistyön merkittävyyden tunnetuksi suurelle yleisölle, ja luottamus pohjoismaiseen yhteistyöhön ja liikkuvuuteen raja-alueilla koki kolauksen pandemia-ajan rajahäiriöiden myötä. Valiokunta painottaakin, että tämän luottamuksen rakentaminen uudelleen on keskeinen osa rajaestetyötä.

Pohjoismaiden turvallisuusympäristön rajun muutoksen myötä turvallisuus- ja puolustuspoliittinen yhteistyö Pohjoismaiden kesken on tiivistynyt voimakkaasti. Suomen ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 160/2022 vp

Ruotsin Nato-jäsenyyksien toteuduttua kaikki Pohjoismaat ovat Naton jäseniä, mikä luo uutta syvyyttä pohjoismaiselle yhteistyölle ja sen kehittämislle.

Arvoisa puhemies! Rajaestetyössä rajaesteillä tarkoitetaan sellaisia lakeja, julkisia sääntöjä tai käytäntöjä, jotka estävät yksilöiden vapaata liikkumista tai yritysten mahdollisuuksia toimia yli rajojen Pohjoismaissa. Osa rajaesteistä voidaan ratkaista kansallisin toimin, mutta osa vaatii yhteispohjoismaista koordinaatiota.

Valiokunta sai asiantuntijakuulemisessaan selvityksen siitä, että rajaesteet Pohjoismaiden välillä ovat lisääntyneet. Aiemmin mainitut korona-ajan rajasulut vaikeuttivat liikkuvuutta. Ne olivat pitkälti tilapäisiä häiriöitä, joista on sittemmin päästy eroon. Valiokunta piti kuitenkin tärkeänä sitä, että tuleviin poikkeustilanteisiin varaudutaan ja koronapandemian luomista haasteista otetaan oppia tulevaisuuden varalle.

Asiantuntijoiden arvion mukaan myös pysyvämmät rajaesteet ovat kuitenkin lisääntyneet. Tämä selittyy esimerkiksi palveluiden digitalisoitumisella. Kansallisesti palvelut ovat monin osin helpottuneet digitalisoinnin myötä, mutta samalla kehitys on luonut uusia rajaesteitä valtioiden rajojen välille. Myös tietoturva-vaatimukset ovat luoneet uusia rajaesteitä, ja lisäksi rajaesteitä on syntynyt alati kehittyvän ja yksityiskohtaisemman lainsäädännön myötä.

Valiokunta korostikin mietinnössään, että olemassa olevien rajaesteiden purkamisen ohella on tärkeää ennaltaehkäistä uusien syntymistä uusia lakeja säädettäessä. Selonteko huomioi valiokunnan mielestä hyvin sen, että mikäli rajaesteitä ei huomioida lainsäädäntötyössä, syntyy uusia esteitä jatkuvasti lainsäädännön uudistamisen myötä. Lisäksi pitäisi varmistaa etupainotteisesti, että EU-direktiivien kansallinen implementointi toteutetaan sillä tavalla, ettei siitä synny rajaesteitä Pohjoismaiden välillä.

Arvoisa puhemies! Valiokunta painottaa mietinnössään, että vapaa liikkuvuus on ollut pohjoismaisen yhteistyön keskiössä jo virallisen yhteistyön alusta asti. Se on keskeisessä asemassa Pohjolan avoimuuden ja yhteenkuuluvuuden kannalta sekä Pohjoismaiden neuvoston työskentelyssä. Rajaesteyhteistyö on merkittävässä asemassa vapaan liikkuvuuden varmistamiseksi ja edistämiseksi. Valiokunta sai selvityksen rajaesteneuvoston työstä ja pitää sitä keskeisenä rajaesteiden purkamisessa. Vielä on työtä sen saavuttamiseksi, että yhteispohjoismainen visio Pohjolasta maailman kestävimpanä ja integroituneimpana alueena vuoteen 2030 mennessä toteutuu. — Kiitoksia, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia, valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Halla-aho. — Ja nyt ministeri Blomqvist, olkaa hyvä.

17.08 Pohjoismaisen yhteistyön ja tasa-arvon ministeri Thomas Blomqvist: Arvoisa puhemies, värderade talman! On hienoa, että voimme tänään jatkaa keskustelua pohjoismaisesta rajaestetyöstä ja sen merkityksestä. Kiitos ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajalle, edustaja Halla-aholle, kattavasta ja ajankohtaisesta esittelypuheenvuorosta ja koko valiokunnalle esille nostamistanne tärkeistä asioista.

Pohjoismaiden kesken on luotu ainutlaatuinen järjestelmä, jolla rajaesteitä pyritään ratkaisemaan. Hallituksen selonteossa kerrotaan tämän järjestelmän rakenteesta, rajaestetyöhön osallistuvista toimijoista sekä Suomen agendalla olevista ajankohtaisista rajaesteistä.

Kuten aikaisemmin olen tässä salissa todennut, selonteko ankkuroituu vahvasti vapaaseen liikkuvuuteen. Vapaa liikkuvuus on pohjoismaisen yhteistyön keskiössä. Toimimisen ja asioimisen toisessa Pohjoismaassa tulisi olla yhtä helppoa kuin maan omilla kansalaisil-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 160/2022 vp

la. Vapaan liikkuvuuden edistäminen Pohjoismaiden välillä hyödyttää kaikkia osapuolia, olipa kyseessä asuminen, opiskelu, työskentely tai yrittäjäys. Tuhannet pohjoismaalaiset hyötyvät vapaasta liikkuvuudesta päivittäin.

Ulkoasiainvaliokunta on selontekoa koskevassa mietinnössään kiinnittänyt huomiota aiheen kannalta keskeisiin näkökohtiin: poikkeustilanteisiin varautumiseen sekä haasteisiin, joita asettavat palveluiden digitalisointi- ja tietoturva-vaatimukset ja alati yksityiskoh- taisempi lainsäädäntö. Ja kuten valiokuntakin korostaa, on erittäin tärkeää ennaltaehkäistä uusien rajaesteiden syntymistä uusia lakeja säädettäessä. Parasta rajaestetyötä on pohjois- maisen näkökulman esillä pitäminen jo lainsäädäntövaiheessa.

Arvoisa puhemies! Rajaestetyö on tietyllä tavalla aika tekninen asia, ja rajaesteiden sel- vittely vaatii usein hyvin yksityiskohtaista tietoa maiden lainsäädännöistä ja käytännöistä. Toisaalta rajaesteiden poistaminen on myös hyvin konkreettinen tapa edistää pohjoismais- ta integraatiota. Haluan myös tässä tilaisuudessa korostaa, miten tärkeää on työn jatkumi- nen rajaesteiden purkamiseksi. Rajaesteen poistamisella voi olla hyvinkin suuri merkitys kansalaistemme arjessa. Esimerkiksi juuri ulkoasiainvaliokunnan esille nostamat digitaal- iset rajaesteet, kuten esimerkiksi se, että julkisen sektorin digitaaliset kommunikaatiovä- lineet eivät toimi yli rajojen, voivat merkittävästi haitata — ja haittaavatkin ja hankaloitta- vat — kansalaistemme arkea.

Värderade talman! Gränshinderarbetet har en viktig roll i arbetet med att nå vår gemensam- ma nordiska vision om att vara världens mest hållbara och integrerade region år 2030. Den fria rörligheten är en av de viktigaste hörnstenarna i det nordiska samarbetet. Vårt nordiska samarbete och samhörighet och den fördjupade integrationen i Norden är det bästa sättet att tackla både nuvarande och framtida utmaningar.

Att undanröja gränshinder är också förnuftigt med tanke på samhällsekonomi. Den gränsöverskridande ekonomiska växelverkan stärker näringslivets verksamhetsförutsätt- ningar och upprätthåller i synnerhet gränsområdenas livskraft, och i bästa fall skapar gräns- hinderarbetet en konkurrensfördel i hela Norden.

Arvoisa puhemies! Työ rajaesteiden poistamiseksi niin pohjoismaisesti kuin kansallisesti jatkuu. Rajaesteet ovat säännöllisesti pohjoismaisten yhteistyöministerien agendalla. Myös Pohjoismaiden ministerineuvoston alainen rajaesteneuvosto on keskeinen toimija esteiden käsittelemisessä. Suomen jäsen Kimmo Sasi toimii aktiivisesti ja tuloksellisesti työn edistämisessä — kiitos hyvästä yhteistyöstä.

Suomessa työ rajaesteiden poistamiseksi on hyvin organisoitua ja on saanut kiitosta. Pohjola-Norden vetää pohjoismaista rajaesteverkostoa, joka pyrkii tunnistamaan, ratkaise- maan ja ehkäisemään rajaesteitä. Rajaesteverkosto koostuu eduskunnan, eri ministeriöi- den ja muiden viranomaisten, tietopalvelujen, järjestöjen ja rajaesteneuvoston edustajista. Pohjoismaiden ministerineuvoston palvelut, Info Pohjola ja Rajaneuvonta Ruotsi—Suo- mi—Norja, tarjoavat neuvonantoa ja kartoittavat ongelmia, joita yksityishenkilöt kohtaa- vat liikkueensa Pohjoismaissa rajojen yli.

Arvoisa puhemies! Lopuksi haluan lämpimästi kiittää kaikkia rajaesteiden parissa toi- mivia hyvästä työstä. Tärkeällä työllä saavutetaan monta hyvää asiaa niin yksilön kuin koko yhteiskunnan näkökulmasta. Sujuva pohjoismainen arki on Pohjoismaiden keskeise- nä tavoitteena, ja sen eteen on jatkettava määrätietoista työtä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 160/2022 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Tack, minister Blomqvist. — Ja seuraavaksi edustaja Heinonen.

17.13 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Hyvä ministeri, hyvät edustajakollegat ja muut täysistuntoa seuraavat! Kiitos valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Halla-aholle ja ministeri Blomqvistille esittelystä ja hyvistä puheenvuoroista. Tämä työhän käynnistyi tämän hallituksen alkuaikoina sillä, että hallitus asetti oman tavoitteen, että Pohjoismaista tulisi maailman parhaiten integroitunut alue. Tämä tavoite asetettiin 2019, ja oikeastaan jäin miettimään, mitä kaikkea tämän jälkeen on tapahtunut ja kuinka paljon tärkeämmäksi tämä tavoite on itse asiassa näiden vuosien aikana ja näiden tapahtumien myötä tullut. Ei voi tulla muuhun lopputulokseen kuin todeta sen, että tässä työssä on tarpeen edetä entistä määrätietoisemmin ja entistä vahvemmin askelin. Pohjoismaiden pääministerihän allekirjoittivat silloin 2019 yhteisen vision, jonka mukaan Pohjolasta tulee maailman kestävin ja integroitunein alue tämän vuosikymmenen loppuun mennessä, ja tämä rajaestetyö on tässä yhtenä keskeisimpänä toimenpiteenä. Maammehan toimii tavoitteen edistämiseksi aktiivisesti olemassa olevien rajaesteiden poistamiseksi, ja niin kuin näissä esittelypuheenvuoroissa tuotiin esille, tätä työtä myös pidetään tärkeästi esillä koko ajan, kun uutta lainsäädäntöä laaditaan, ettei syntyisi uusia rajaesteitä pohjoismaisen yhteistyön välille.

Minulle tämä on tutuinta luonnollisesti turvallisuuspolitiikan näkökulmasta, jonka parissa olen saanut pitkään tehdä työtä, pian 12 vuotta puolustusvaliokunnassa, ja tällä sektorilla on myös poikkeuksellisen paljon tapahtunut näinä vuosina. Voisi todeta, että tämä pohjoismainen yhteistyö on entistä tärkeämpää. Kun yhteistyön ovet on venäläisten toimin suljettu, niin on entistä tärkeämpää, että meillä on vahvempi yhteistyö länteen, Ruotsin suuntaan, kaikkiin Pohjoismaihin, ja tämä koskee tätä puolustusta, mutta esimerkiksi tänä talvena olen usein miettinyt myös energiaa. Meidän kannattaa tämäntyyppisissäkin kysymyksissä olla enemmän yhdessä kuin erikseen ja katsoa mieluummin länteen kuin itään.

Tässä mietinnössä todetaan pandemiakriisi, joka omalla tavallaan haastoi tätä tilannetta. Toivottavasti seuraavilla kerroilla olemme erilaisessa tilanteessa ja toimenpiteet eivät ole sellaisia, mitä nyt jouduttiin tekemään, ja oltaisiin valmiimpia toimimaan niillä alueilla, joilla se päivittäinen toiminta on jopa erittäinkin aktiivista.

Sitten täällä nousee esille tämä turvallisuus- ja puolustuspoliittinen yhteistyö, joka on tiivistynyt voimakkaasti, ja jo ennen kuin tässäkään salissa kaikki puolueet asettuivat Natoa kannattamaan, aika laaja yhteisymmärrys oli siitä, että puolustuspolitiikassa Ruotsi—Suomi-yhteistyölle, niin sanotulle Su—Ru-yhteistyölle, ei ole mitään rajoja, eli oltiin valmiita etenemään siinä kuinka pitkälle tahansa. Tavoite edetä yhdessä myös Natoon on erittäin kannatettava, ja on hyvä, että Ruotsista pääministeri Marinin ja Ruotsin pääministeri Kristerssonin johdolla on tullut selkeä viesti siitä, että me haluamme edelleenkin edetä tätä tietä yhdessä. Mutta todetaan kuitenkin sekin, että loppukädessä, viime kädessä, jokainen maa tekee nämä päätökset oman turvallisuutensa näkökannasta arvioiden. Maamme ja Ruotsin Nato-jäsenyyksien toteuduttua kaikki Pohjoismaat ovat lopulta Naton jäseniä. Näin uskon, että me siellä olemme, ja tämä luo uutta syvyyttä meidän pohjoismaiselle yhteistyölle ja sen kehittämiselle.

Arvoisa puhemies! Itse kannatan länsirajan rajaesteiden madaltamista ja itärajan rajaesteiden, nyky-Venäjän aikana, korottamista. [Hannu Hoskonen: Siirretään, siirretään!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 160/2022 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Berg.

17.18 **Kim Berg sd:** Arvoisa puhemies, ärade talman! Först vill jag tacka för en viktig redogörelse om nordiska gränshinder. Det är bra att många gränshinder åtgärdas och att detta arbete fortsätter. Gränshinderrådet och våra ministerier har en viktig roll i detta arbete.

Haluan nostaa esille muutamia rajaesteitä, joihin liittyen on tehtävä työtä aktiivisesti, jotta Pohjolasta voi tulla tavoitteen mukaisesti maailman integroitunein alue ja jotta työperäinen maahan-/maastamuutto helpottuisi Pohjoismaissa.

Sähköisestä tunnistautumisesta on tultava Pohjoismaissa yksinkertaisempaa. Tämä on tärkeää silloin, kun on viranomaisiin yhteydessä opintoihin, työhön tai eläkkeeseen liittyen. Hallituksen esitys digitaalisesta tunnistautumisesta liittyy tähän alueeseen, ja toivon, että asia edistyy eduskunnassa.

Maahan muuttaneiden Pohjoismaiden kansalaisten on myöskin saatava nopeammin paikallinen henkilötunnus sekä kotikunta. Tällä hetkellä tässä voi kestää hyvin kauan. Tämä vuorostaan vaikuttaa mahdollisuuksiin vuokrata asunto tai tehdä työsopimus. Myös päivähoito- ja koulupaikan myöntäminen on vaikeaa ilman henkilötunnusta ja kotikuntaa. Nämä kysymykset on ratkaistava, jotta Pohjoismaissa työskenteleminen ja opiskeleminen on jatkossa helpompaa.

Pohjoismaissa on myös voitava tehdä etätyötä samoilla ehdoilla. Sosiaaliturvan ja verotuksen tulee olla joustavaa ja helposti ymmärrettävää, kun työskentelee etänä Pohjoismaissa rajan yli.

Arvoisa puhemies, ärade talman! Jag vill också här lyfta fram gränskommittéernas arbete. I min hemregion gör Kvarkenrådet ett viktigt arbete med att knyta band mellan Österbotten och Västerbotten i Sverige.

Raja-aluekomiteat ovat yksi tärkeimmistä työkaluistamme, joiden avulla voimme saavuttaa tavoitteen Pohjoismaista maailman parhaiten integroituneena alueena. Samalla on todettava raja-aluekomiteoiden taloudellisista toimintaedellytyksistä, ettei niiden määrärahoihin ole tehty indeksitarkistusta yli kymmeneen vuoteen. Hyvin toimiva raja-aluekomitea on välttämätön, sillä meidän on pystyttävä ylläpitämään aktiviteettitaso riittävän korkeana ja tekemään pohjoismaista yhteistyötä tunnetuksi eri alueilla. Kysynkin ministeri Blomqvistilta: kuinka suhtaudutte raja-aluekomiteoiden työhön ja rahoitukseen?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, kiitoksia. — Edustaja Reijonen.

17.21 **Minna Reijonen ps:** Arvoisa herra puhemies! Tässä valiokunnan puheenjohtaja Halla-aho piti erittäin hyvän puheenvuoron. Itse olen päässyt näihin Pohjoismaiden asioihin tutustumaan Pohjoismaiden valtuuskunnan varajäsenenä ja siinä roolissa päässyt mukaan näihin kuvioihin, ja tämä pohjoismainen rajaeste kyllä puhuttaa sielläkin. Totta kai nämä rajaesteet on huomioitu, ja varsinkin nyt se yhteistyö Pohjoismaiden kanssa on tärkeätä, kun Venäjäkin on poissa pelistä. On hyvin tärkeätä, että Pohjoismaat tekevät yhteistyötä.

Myös tämä arktinen politiikka sivuaa aika paljon Pohjoismaita. Siellä yhteisiä asioita varmasti on paljon Pohjoismailla — Norjalla, Ruotsilla ja muilla Pohjoismailla. Keskuste-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 160/2022 vp

lussa ovat olleet esimerkiksi yhteiset yliopistot ja niiden yhteistyö ja myös rautatiet pohjoisten alueiden kanssa ja myös laivaväylät. Nämä kaikki kuitenkin vähän sivuavat tätä yhteistä politiikkaa.

Toivon, että se yhteistyö Pohjoismaiden kanssa jatkuu hyvänä. Se on tärkeätä myös tulevaisuudessa. Toivon oikeasti lämpimästi, että se jatkuu hyvänä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Kinnunen.

17.22 Mikko Kinnunen kesk: Arvoisa herra puhemies! Kiitos valiokunnan puheenjohtaja Halla-aholle ja ministeri Blomqvistille selkeästä esittelystä ja puheenvuorosta. Kiitos ulkoasiainvaliokunnalle mietinnöstä koskien työtä pohjoismaisten rajaesteiden poistamiseksi.

Usein muistetaan sanoa, että Venäjä pysyy naapurinamme, tapahtui mitä tahansa. Aivan yhtä usein ei muisteta sitä, että myös Ruotsi ja Norja pysyvät aina naapureinamme. Varsinkin nyt, kun Venäjä on päättänyt lähteä vihan ja sodan tielle, pohjoismaiset naapurimme ovat meille yhä tärkeämpiä yhteistyökumppaneita ja liittolaisia. Ruotsi on läheisin naapurimme. Kuten selonteossa tuodaan esiin, Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenyys luo yhteistyölle myös uuden ulottuvuuden. Tämän olen kokenut viime vuoden aikana myös Pohjoismaiden neuvoston toiminnassa. Yhteistyö on tiivistynyt laajasti.

Arvoisa puhemies! Vuonna 2019 Pohjoismaiden pääministerit allekirjoittivat yhteisen vision, jonka mukaan Pohjolasta tulee maailman kestävin ja integroitunein alue vuoteen 2030 mennessä. Tämä tavoite edellyttää hyvin määrätietoista rajaesteiden purkua. Meidän tulee huolehtia myös siitä, että emme synnytä uusia rajaesteitä, kun säädämme uusia lakeja.

Selonteon mukaan rajaesteillä tarkoitetaan sellaisia lakeja, julkisia sääntöjä tai käytäntöjä, jotka estävät yksilöiden vapaata liikkumista tai yritysten mahdollisuuksia toimia yli rajojen Pohjoismaissa. Tätä työtä on tehty ahkerasti ja hyvin tuloksin, mutta paljon on vielä jäljellä. Esimerkiksi eri tukintojen tunnustamisessa on yhä täysin tarpeettomia kompastuskiviä. Meidän tulee saada oppilaitokset ja tutkimuslaitokset tiiviimpään yhteistyöhön.

Lisäksi, kuten valiokuntakin mietinnössään lausuu, viime vuosien kriisit ovat lisänneet rajaesteiden määrää. Korona osoitti meille, että Pohjoismaat eivät kriisioloissa pystyneet pitämään kiinni pohjoismaisen yhteistyön tärkeimmästä yksittäisestä saavutuksesta eli vapaasta liikkuvuudesta. Se aiheutti ongelmia niin työssäkäyville, yrittäjille kuin kansalaisille ja heidän perheenjäsenilleen, joille rajaliikenne oli normaalia päivittäistä arkea. Toivotavasti tästä otetaan opiksi. Onko mahdollista ja onko asiasta käyty vielä ministeritasolla keskusteluja, että Pohjoismaiden raja-alueet voitaisiin jatkossa nähdä erillisinä ja ne olisivatkin jatkossa kriisitilanteessa pääsääntöisesti vapaan liikkuvuuden rajoitusten ulkopuolella? Tämä on se viesti, joka on mennyt myös Ruotsin uudelle hallitukselle pohjoismaiselta rajaesteneuvostolta.

Kriisien lisäksi uusia ja pysyvämpiä rajaesteitä on muodostunut erilaisten digitaalisten palveluiden takia. Tässä tarvittaisiin paljon nykyistä tiiviimpää yhteistyötä. Vaikka olemme pitkällä digitalisaatiossa, emme ole hyödyntäneet sen mahdollisuuksia vielä riittävästi. Kuten edustaja Berg edellä kertoi, yhteinen sähköinen tunnistautuminen tulee saada käyttöön. Tämä kaikki helpottaa sujuvaa työn tekemistä, etätyötä ja opiskelua naapurimaissa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 160/2022 vp

Arvoisa puhemies! Suomen ja Ruotsin yhteistyö tiivistyy. Yhteistyö rakentuu syvän luottamuksen varaan. Pidetään omalla toiminnallamme huoli siitä, että luottamus maidemme välillä säilyy ja syvenee näinä epävarmoina ja turvattomina aikoina.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Hoskonen. [Mikrofoni on kiinni] Edustaja Hoskonen... — Nyt mikrofoni pelaa. [Hannu Hoskonen: Kyllä ainakin valo palaa, arvoisa puhemies, ja toivon mukaan muuallakin kuin tuossa lampussa allekirjoittanut huomioiden.]

17.27 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa puhemies! Todellakin, kun katsoo Pohjoismaiden yhteistyötä ja pohjoismaisia valtioita, nämä valtiothan ovat kaikki hyvin rauhallisia demokraattisia valtioita, jolloin valtioelimet toimivat, oikeuslaitos toimii, kanssakäyminen on vilkasta, taloudet ovat kunnossa. Elikkä periaatteessa kaiken tämän jälkeen pitäisi olla näiden maiden välinen yhteistyö suorastaan helppoa, jopa tavattoman helppoa. Mutta eihän se ihan niin ole, niin kuin edustaja Mikko Kinnunen äsken omassa puheenvuorossaan hyvin kuvasi. Siellä on esteitä, ja ministeri tässä asiassa varmasti valaisee meitä kohta omalla puheenvuorollaan.

Mutta se, mikä minua harmittaa tässä paljon, on se, että tällainen olosuhde meillä on olemassa ja — me kaikki sen tiedämme — siitä huolimatta siellä on esteitä. Tuntuu Euroopan unionin puitteissa siltä, kun tarkastelee Euroopan unionin tekemisiä tällä alueella — vaikka toki Norjahan ei ole unionin jäsen mutta taitaa maksaa jäsenmaksua, jolla voi olla vapaakauppa-alueen sisäpuolella... Elikkä lähtökohta on hyvä. Mutta Euroopan unioni on lähtenyt vetämään kummallista linjaa, elikkä se vetää sellaista linjaa, jossa on tämmöisiä pohjoisia maksavia valtioita ja sitten on Etelä-Euroopan valtiot, jotka ovat hyötyviä valtioita. Elikkä tällä jaetaan porukat ikään kuin kahtia. Ja sitä minä pidän Euroopan kannalta äärimmäisen haitallisena, kun lähdetään tekemään tämmöistä tulonsiirtopolitiikkaa ja lähdetään tasaamaan tuloeroja, sosiaalisia eroja, ja sitten pahimmillaan — arvoisa puhemies, pidän sitä kaikkein pahimpana — on velkojen keskinäistä tasaamista, se, että perustetaan tällainen velkaunioni. Ja kun viime aikoina olen kuunnellut ihan tarkalla korvalla unionin komission puheenjohtajan von der Leyenin puheenvuoroja, niin nyt hän puhuu jo avoimesti... Näin tässä toissa päivänä, kun oli televisiossa muuan puheenvuoro, jossa hän esitti avoimesti suvereniteettipakettia, jonka keppihevosenä käytetään Yhdysvalloissa parhailaan eteenpäin vietävää Inflation Reduction Actiä elikkä inflaation torjuntapakettia — muistamani mukaan 500 miljardia dollaria. Tämähän on kaikkein pahinta, mitä unioni voi tehdä, jos sen jäsenmaat pannaan tällä keinoin eriarvoiseen asemaan.

Suren Pohjoismaiden puolesta jo valmiiksi, että kun meillä on tämmöiset loistavat edellytykset tehdä yhteistyötä, niin on tällainen järjestelmä, joka sitten menee ihan omia menojaan ja menee sellaiseen suuntaan, joka ei varmasti edistä yhteistyötä jäsenmaiden välillä. Pitemmän päälle olemme tilanteessa, jossa Euroopan unionin jäsenmaiden eriyttävä politiikka aiheuttaa naapurivaltioille ongelmia. Ymmärrän toki, että kriisitilanteessa rajat helposti suljetaan, koska silloin halutaan valvoa rajaliikennettä. Se on ihan normaalia, en pidä sitä kovin isona ongelmana, koska yleensä Pohjoismaissa tilanne rauhoittuu nopeasti, saamme tilanteen vakiintumaan, jolloin yhteistyö palaa ennalleen. Mutta suren edelleen. Entinen kansanedustaja Paavo Värynen aikoinaan esitti vahvasti, että Pohjola-Norden pitäisi perustaa ja saada sitä kautta vahva Pohjola syntymään. No sitä nyt ei enää ole, eikä menneiden aikojen perään kannata haahuilla sen enempää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 160/2022 vp

Totean vain lopuksi, arvoisa puhemies, sen, että olen huolissani tästä Pohjoismaiden yhteistyöstä sen takia, että Euroopan unioni kehittyy aivan outoon suuntaan, ja ihan varma olen siitä, että se vaikuttaa negatiivisesti Pohjoismaiden väliseen yhteistyöhön.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ledamot Norrback.

17.30 Anders Norrback r: Tack, ärade talman! Det nordiska samarbetet har varit viktigt för Finland på olika sätt egentligen under hela vår självständighet. Vi levde i en period i vårt land när vår glugg till västerlandet var just via det nordiska samarbetet. Sedan kom vi in i en period när vi gick med i EU, när många av oss kanske var lite euforiska och det nordiska samarbetets möjligheter ofta glömdes bort. Det gjordes det aldrig av Svenska folkpartiet och mig personligen, men i det stora hela. Nu är vi igen inne i en period när vi ser möjligheterna och ser behovet av ett närmare samarbete.

Här har sagts många saker, och det som det här handlar om är ju gränshindren. Här har också nämnts ett nordiskt personnummer. Jag tror det är en av nycklarna till att ta bort många av de hinder som vi fortfarande har kvar i dag. Vi ska komma ihåg att gränshinderarbetet ju har pågått väldigt länge, så länge jag har följt politik egentligen har man talat om att man vill få bort gränshindren. Den politiska viljan tycks finnas — var det sedan blir problem har jag svårt att bedöma.

Men jag har en fråga till minister Blomqvist. Hur ser han på de politiska möjligheterna att i en ganska snabb ordning få till ett nordiskt personnummersystem och också företagsystem som skulle göra att vi verkligen skulle vara integrerade? — Tack.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Tack, och nu behöver vi tolkning. — Varsågod.

[Tulkki esittää puheenvuorosta suomenkielisen yhteenvedon]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ledamot Rehn-Kivi.

17.33 Veronica Rehn-Kivi r: Värderade talman! Mycket arbete har gjorts för att minska gränshindren inom Norden som vi genom åren har lyckats identifiera. Jag vill tacka ministern för den roll som ni har haft i den här helheten, men mycket arbete återstår ännu.

Arvoisa puhemies! Koronapandemia on osoittanut, että meillä on Pohjoismaissa eri tavat käsitellä pandemian kaltaisia kriisitilanteita. Eroavaisuuksia on voitu tunnistaa erityisesti liittyen maahantulorajoituksiin ja karanteenisäännöksiin sekä kansallisiin suuntaviivoihin ja toimenpiteisiin.

Ärade minister Blomqvist, jag undrar nu hur man inom nordiskt samarbete har arbetat för att göra sig av med de gränshinder inom hälsovården som man har identifierat i samband med pandemin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ledamot Adlercreutz.

17.34 Anders Adlercreutz r: Ärade talman! Det var en utmärkt fråga av ledamot Rehn-Kivi. Under pandemin märkte vi verkligen hur man i synnerhet i de norra delarna av Fin-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 160/2022 vp

land och Sverige var hemskt beroende av trafiken över gränserna också med tanke på sjukvården.

Ledamot Kinnunen tog upp studerande i de olika länderna. Det här är en outnyttjad resurs på många sätt, och kanske i synnerhet här i Finland har vi inte förstått att locka nordiska studerande hit. Vi har finländska studerande som studerar i Sverige, Norge, Danmark men få som söker sig hit. Det här handlar förstås till en del om om språkkunskaper, men som helhet i Norden är det helt klart att det att vi skulle ha ekvivalenta examina skulle vara ett steg i rätt riktning. Om man studerar i Norge ska man inte behöva tvivla på att de studierna också gäller i Finland och vice versa.

En av få orsaker till glädje förra året som följd av det fruktansvärda kriget i Ukraina var att Finland och Sverige närmade sig varandra ännu mer än tidigare, kanske primärt militärt. Vi har gemensamma Natoprocesser, och här är det förstås också viktigt att vi går tillsammans ända i mål. I tiderna, när Sverige på 50-talet beslöt sig för att bli utanför Nato, så skriver Tage Erlander i sina memoarer att det här till en stor del handlade om solidaritet med Finland. Han såg Finlands och Sveriges öde som gemensamt. Man ville inte lämna Finland utanför. Också med tanke på försvarsförmågorna och Natos försvarsplanering, logistiken i en stund av kris, är det förstås enormt viktigt att båda länderna i alla händelser är på samma sida om Natogränsen. Därför är det viktigt att vi nu i dessa tider tar den här situationen med fattning, väntar ut Erdoğan ifall det behövs, och jag hoppas att ni nordiska samarbetsministrar för en aktiv dialog också i dessa frågor.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Tack. — Översättning igen.

[Tulkki esittää puheenvuorosta suomenkielisen yhteenvedon]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ledamot Löfström.

17.38 Mats Löfström r: Tack, ärade herr talman! Och tack för den här viktiga redogörelsen.

Den nordiska gränsfriheten offrades snabbt i inledningen av pandemin. Det ställde till enorma problem för människor med sina liv på båda sidor om gränserna. Alla vackra festtal om integration glömdes snabbt då det blev skarpt läge. Vi får inte glömma den här perioden, utan måste på riktigt rusta oss och göra läxorna så att vi är bättre förberedda nästa gång.

Men gränshindren tornar upp även utan pandemin. Vi brukar skryta om passfrihet inom Norden och att vi är en föregångare till Schengen, men Sverige har för tillfället i kraft obligatorisk id-kontroll mellan Danmark och Sverige men också för alla som reser till Sverige med färja, till exempel från Åland. Myndighetsuppgiften är utlokaliserad till rederierna med hårda böter vid eventuella försummelser.

Ärade talman! Ledamot Norrback tog upp behovet av nordiskt id. Det är en mycket viktig fråga. På EU-nivå pågår också en harmonisering kring de här sakerna för att hjälpa med elektronisk identifiering, men i Finland finns fortfarande inget identifieringssystem som DVV tillhandahåller. De länder som till exempel är anslutna till Sveriges e-tjänster är Belgien, Danmark, Estland, Italien, Kroatien, Lettland, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Portugal, Slovakien, Spanien, Tjeckien och Tyskland, men inte Finland. Vi har hittat på mobiltelefonen här i Finland och har fantastiska digitala företag, men vi får inte sådant här

Pöytäkirjan asiakohta PTK 160/2022 vp

att funka, och det frustrerar vanliga människor. Det är svårt att förstå varför det ofta ska vara så svårt att få sådant här att funka.

Ärade talman! En annan fråga som också ledamöterna Adlercreutz och Rehn-Kivi tog upp är legitimering av olika yrken, en nordisk långkörare. De sakerna påpekades redan av ledamot Norrbacks pappa Ole, som av Nordiska rådet ombeddes skriva en rapport om de här sakerna för 20 år sedan. Åland har behov av svenskspråkiga läkare och sjukvårdspersonal. En som studerat i Sverige till exempel till dietist, näringsterapeut, behöver få behörighet av Valvira. Valvira skickar ansökan för bedömning till Östra Finlands universitet, där kraven för varje ansökan har ökat. Senaste sökande från Åland ombeds göra en nio månader lång anpassningsperiod på ett finskt universitetssjukhus — på finska. Alternativet är ett lämplighetsprov, men något sådant har Valvira inte ännu utformat. Den här utbildningen finns i Finland enbart i Kuopio och erbjuds inte på svenska.

Samma sak gäller talterapeuter, logopeder. Utbildningen i Finland på svenska, som enbart erbjuds på svenska vid Åbo Akademi, är 240 studiepoäng lång. Gissa hur många studiepoäng den är i Sverige? 240 studiepoäng. Det är stor brist på talterapeuter. Ändå kan det ta åtta månader att få besked på en ansökan av Valvira, och dels kan det sedan komma krav på ytterligare sex månaders praktik, trots exakt samma antal studiepoäng på utbildningen. Hur har vi råd att ha det så här? Jag har själv ett möte med Valvira om detta nästa vecka men önskar att fler saker skulle ordnas på det sättet som försvarssamarbetet, som verkar funka extremt smärtfritt mellan Finland och Sverige.

Nu har jag här påpekat en hel del brister, och det blir ju lätt så i den här typen av debatter, men det är ju viktigt att kunna påpeka bristerna eftersom det är vår uppgift att rätta till dem, och därför måste vi också peka på dem så att vi kan åtgärda dem. Det är ändå viktigt att inte glömma allt det fantastiska i Norden och allt det som också funkar jättebra mellan våra länder. Det nordiska samarbetet är viktigt och har blivit allt viktigare och borde bli ännu viktigare. Det visar den säkerhetspolitiska omgivningen vi lever i, och jag vill lyfta på hatten för det arbete som regeringen och vår duktiga nordiska samarbetsminister Thomas Blomqvist gör och också utrikesministeriets tjänstemän gör i de här frågorna, men det är viktigt att ha ett helhetsgrepp kring frågorna eftersom det så klart inte bara är ett ministerium som kan implementera de här sakerna. — Tack.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Tack. — Ja nyt taas käännös.

[Tulkki esittää puheenvuorosta suomenkielisen yhteenvedon]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos myös tulkkauksesta. — Nyt edustaja Kiljunen ja sen jälkeen ministeri Blomqvist.

17.45 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Täällä on käyty erittäin hyvää keskustelua pohjoismaisesta yhteistyöstä noin laveammin ja tietysti näiden rajaesteiden vähentämisestä Pohjoismaiden välillä. Kiitos myöskin valiokunnan puheenjohtaja Halla-aholle hyvästä yhteenvedosta siitä keskustelusta, mitä me kävimme valiokunnan puitteissa tässä asiassa.

Vuodesta 1955, kun Suomi liittyi Pohjoismaiden neuvostoon, on tietysti muuttunut paljon maailma ympärillämme, ja tämä pohjoismainen yhteistyö on tullut tavallaan rungoksi kaikelle sille, mitä me olemme sitten muuten tehneetkin. Tämä on ollut poikkeuksellinen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 160/2022 vp

malli, miten naapurimaat, Pohjola, tässä yhteistyössä ovat voineet tiivistää monilla tavoilla yhteistyötä ja helpottaa myöskin kansalaisten vuorovaikutusta yli rajojen.

Esteitä vielä on, niin kuin tässä kuultiinkin. Yhden esteen itsekin olen nostonut moneen kertaan esille, ja se on tämä kaksinkertaisen verotuksen ongelma. Meillä on ollut paljon siirtolaisia, ihmisiä, jotka ovat työskennelleet ehkä jopa koko elämänsäkin Ruotsin puolella mutta haluavat muuttaa kotimaahansa Suomeen sitten eläköidyttyään, ja sitten he maksavat kahteen maahan veroja. Motkotetaan, tuodaan esille koko ajan, että tässä on kaksinkertaista verotusta. Siinä taitaa progressio olla se yksi syy, joka aiheuttaa tätä kaksinkertaisen verotuksen tunnetta, mutta joka tapauksessa tällaisiakin esteitä tässä kansalaisilla on.

Näissä puheenvuoroissa tänään kohdattiin jo useampaankin kertaan ja tuotiin esille tämä Nato-jäsenyyden merkitys tälle pohjoismaiselle yhteistyölle ja ne mahdollisuudet, mitä nyt tässä tapahtuu puolustuksellisella puolella. Valiokuntakin tähän kiinnitti huomiota, ja se on todella, todella iso asia. Kun tässä yhteydessä meillä on keskustelussa myöskin tämä turkilainen basaarikauppa, kaupankäynti, joka on käynnissä, jossa pohditaan nyt sitten Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenyyttä, jotta me voisimme sitä yhteistä pohjoismaista kokonaisuutta myöskin puolustuksellisesti tuon sotilasliiton, puolustusliitto Naton, puitteissa harjoittaa, ja kun tämä basaari on nyt näköjään auki monella tavalla, niin tässä hyvin keskeiseksi tulee tämä kysymys Suomen ja Ruotsin yhtäaikaaisuudesta jäsenyyssprosessissa. Tässä yhteydessä haluaisin muistuttaa eduskuntaa ja meitä kaikkia siitä, mikä on ollut Suomen ja Ruotsin elimellinen turvallisuuspolitiikka, mikä on se pohjoismainen balanssi, joka syntyi ja on ylläpitänyt vakautta Euroopassa ja ennen kaikkea Pohjois-Euroopassa koko tuon kylmän sodan kauden ja sen jälkeenkin 75 vuotta. Sen pohjoismaisen balanssin ydin oli siinä, että 40-luvun lopulla kylmä sota oli kuumimmillaan ja organisoitumiset tapahtuivat Varsovan liittoon, Natoon ja niin edelleen. Pohjoismaista Islanti, Norja ja Tanska valitsivat sotilasliitto Naton jäsenyyden tuossa vaiheessa, ja Ruotsissa käytiin pitkä, pitkä, perusteellinen keskustelu — kun pohjoismainen puolustusliittokonsepti ei toiminut — siitä, mitä Ruotsi tekee, ja oli halukkuutta liittyä Natoon. [Puhemies koputtaa] Suomen kysymys oli siinä esillä. — Puhemies! Ehkä minä jatkan sen kaksi minuuttia sieltä. Asia jäi kesken. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Arvoisa puhemies! Laskin väärin tämän ajankäytön, kaksi minuuttia tähän jäi vielä. — Niin, tämän pohjoismaisen balanssin, mikä on sitten säädellyt tätä voimatasapainoakin, voidaan sanoa, pohjoisessa Euroopassa, ytimessä oli se Ruotsin päätös, että he eivät liitykään sotilasliitto Natoon muiden, kolmen muun Pohjoismaan, ohella, vaan jäivät sotilaallisesti liittoutumattomaksi. Miksi? Oli Suomen kysymys, ei haluttu heikentää Suomen turvallisuuspoliittista asemaa. Tiedettiin, että oli vahva paine. Neuvostoliiton puolelta ilmaistu YYA-sopimus oli sitten se kulminaatiopiste, mihin se päättyi, mutta se jätti Suomen kuitenkin sotilasliitto Varsovan liiton ulkopuolelle, liittosuhteen ulkopuolelle Neuvostoliitosta. Se oli ainoastaan konsultatiivinen sopimus, jossa pyrittiin puolin ja toisin varmistamaan keskinäinen turvallisuus siten, ettei toinen maa ole toiselle uhka, ja tässä suhteessa se ei ollut sotilasliittoratkaisu. Eli me jäimme suurvaltastiriitojen ulkopuolelle, kuten se määrittys silloin kuului. Tämän balanssin myöskin Neuvostoliitto toteutti sillä tavalla, että se ei luonut kovempaa painetta Suomen suuntaan, tähän sotilaallisen liittoutumisen suuntaan, tietäen, että sillä hetkellä myöskin Ruotsi tulee Naton jäseneksi ja olisi tullut kylmän sodan jakolinjoja tähän Pohjanlahteen. Tämä oli se Pohjolan balanssin ydin. Eli Ruotsi tinki omasta lähtökohdastaan, siitä lähestymistavasta, minkä muut Pohjoismaat olivat valin-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 160/2022 vp

neet, eli Nato-jäsenyydestä, välttääkseen Suomen aseman heikentämisen. Me olemme tänä päivänä saman kysymyksen edessä tässä turkkilaisessa basaarissa.

Puhemies! En mene yhtään pidemmälle tässä asiassa, vaan asetan tämän kysymyksen. Suomen ja Ruotsin yhteinen turvallisuus riippuu toinen toisistamme. Meidän täytyy pyrkiä kunnioittamaan toisiamme siinä suhteessa, ettemme omilla ratkaisuilla [Puhemies ko-puttaa] heikennä toisen turvallisuuspoliittista tilannetta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Otetaan vielä ennen ministerin puheenvuoroa edustaja Halla-aho, olkaa hyvä.

17.51 Jussi Halla-aho ps: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Tähän itse substanssiin minulla ei ole kovin paljon lisättävää, mutta haluan kiittää ministeri Blomqvistiä ja arvoisia kansanedustajakollegoita hyvästä ja mielenkiintoisesta keskustelusta, joka etenkin loppua kohti ehkä jopa rönsysi sellaisiin kysymyksiin, jotka eivät suoranaisesti tähän rajaestematiikkaan liity.

Tämä rajaestekysymys ei ollut itselleni ennen mietinnön laatimista ja siihen liittyviä kuulemisia kovinkaan tuttu, mutta nyt kun tiedän, että rajaesteitä on ahkeralla keskustelulla ja työryhmillä pyritty poistamaan seitsemänkymmentä vuotta ja niiden määrä tuntuu vain lisääntyvän, niin voimme suhtautua optimistisesti siihen, että myös seuraavat sukupolvet saavat pohtia näitä kysymyksiä, ehkä jopa seitsemänkymmenen vuoden kuluttua. — Kiitoksia paljon.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja ministeri Blomqvist, olkaa hyvä.

17.52 Pohjoismaisen yhteistyön ja tasa-arvon ministeri Thomas Blomqvist: Kiitos, puhemies! Ja kiitos hyvästä keskustelusta ja hyvistä kysymyksistä. Yritän tässä vastata kysymyksiin, ja sitten on muutama nosto vielä.

Tässä aika moni edustaja kysyi e-ID:stä ja digitaalisuudesta: minkälaisia mahdollisuuksia ja esteitä se on tuonut mukanaan? Sekä valiokunnan puheenjohtaja avauspuheenvuorossaan nosti että minäkin aikaisemmin nostin, miten tärkeää on, että tässä asiassa päästäisiin eteenpäin, ja tässä on vielä paljon tehtävää. Tässä edustajat Norrback, Berg, Löfström ja niin edelleen kysyivät tästä. Meillä on Suomessa lakikokonaisuus digitaalisesta henkilöllisyydestä ja väestötietojärjestelmästä, joka etenee, ja on tarkoituksena, että lait tulevat voimaan syyskuun 1. päivä ja uusi tunnistautumisväline notifioidaan eIDAS-tunnistautumisvälineeksi vielä tämän vuoden puolella. Mutta kieltämättä tässä on edetty aika hitaasti.

Edustaja Norrback kysyi tästä poliittisesta tahdosta, ja kyllä se poliittinen tahto löytyy.

Alltså det finns nog en politisk vilja, men här finns, åtminstone för mig personligen, kanske lite flera juridiska och tekniska utmaningar än vad jag hade trott.

Sitten, puhemies, myös tästä pandemia-ajasta ja niistä silloin käyttöön otetuista rajaesteistä, tai rajoituksista, jotka sitten olivat käytännössä rajaesteitä. Aika monessa yhteistyöministerien kokouksessa on keskitytty siihen, mitä tästä opimme ja miten seuraavan kerran, kun seuraava kriisi tulee, voimme toimia paremmin yhdessä ja estää näitten uusien rajaesteiden syntymistä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 160/2022 vp

Sitten edustaja Hoskonen kysyi tästä EU:n direktiiviasiaista, siitä, miten EU vaikuttaa tähän pohjoismaiseen yhteistyöhön. Siitäkin oli aikaisemmin puhetta. Se on tärkeää, että pystytään ennaltaehkäisemään näitä, ettei sitten sen myötä, kun toimeenpannaan EU:n direktiivejä, synny uusia rajaesteitä. Ja myös tehdään tietysti yhteistyötä sekä Norjan että Islannin kanssa, jotka eivät ole EU-maita.

Edustaja Adlercreutz nosti tärkeän asian pätevyyksien tunnustamisesta.

Här finns också mycket att göra ännu, men lite liksom i den tidigare frågan finns här en god vilja, men det finns en del tekniska problem och kanske vissa intressekonflikter.

Ja lopuksi, puhemies, tähän, mitä aika moni myös nosti tärkeänä asiana, että vaikka nyt puhutaan rajaesteistä ja ne ovat tietysti ikäviä ja niitä pitää poistaa ja sitä työtä on tehty kauan ja myös joudumme vielä pitkään tekemään sitä työtä, niin kuitenkin tässä pohjoismaisessa yhteistyössä on vielä paljon potentiaalia. Se on Suomelle erittäin tärkeää, se on suomalaisille, se on kaikille pohjoismaalaisille tärkeä asia, että arki olisi mahdollisimman sujuvaa, ja sen eteen jatkamme työtä. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi valtioneuvoston selonteon VNS 11/2022 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.